

บทที่ 7

การจัดการ บรรจุงาน ปัญหาเกี่ยวกับ
การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของ
บุคคลพิการและแนวทางแก้ไข

บทที่ 7

การจัดการ บรรจุนาน ปัญหาเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ของบุคคลพิการและแนวทางแก้ไข

7.1 การจัดการและบรรจุนานบุคคลพิการ

เป้าหมายสูงสุดของการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลพิการคือ การที่บุคคลพิการได้งานทำ มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ การช่วยให้บุคคลพิการได้รับการบรรจุเข้าทำงาน เป็นบริการที่เรียกว่า การจัดการและบรรจุนาน บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปคุณสมบัติของนักจัดการและบรรจุนานบุคคลพิการ ได้ดังนี้

ก. คุณสมบัติของนักจัดการและบรรจุนานบุคคลพิการ

- มีความรู้เกี่ยวกับบุคคลพิการ ซึ่งได้แก่ ลักษณะสภาพความพิการ สมรรถภาพและปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของบุคคลพิการ
- มีความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนได้ผ่านการอบรมเรื่องการจัดหางาน บรรจุนาน ส่งวงงาน และตลาดแรงงานมาแล้ว
- มีความจริงใจในการช่วยจัดหางานให้บุคคลพิการ
- บุคลิกลักษณะดี และมีมนุษยสัมพันธ์
- มีไหวพริบดี มีเหตุผลน่าเลื่อมใส และมีการตัดสินใจดี
- มีความขยัน อดทน
- มีความคล่องแคล่ว ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะด้านตลาดแรงงาน และมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพที่กำลังจัดหาให้บุคคลพิการเป็นอย่างดี

ข. หน้าที่ของนักจัดการและบรรจุนาน

- ติดต่อกับตลาดแรงงานและหน่วยจัดหางานของรัฐและเอกชน
- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการแรงงานจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้
 - หนังสือพิมพ์

- หนังสือข่าวเศรษฐกิจและพาณิชย์
 - ประกาศแจ้งความต้องการคนเข้าทำงานของหน่วยงานราชการ
 และเอกชน

- องค์การสงเคราะห์คนพิการ
 - สมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน
 - บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน
 - นายจ้างที่มีความต้องการคนงาน

- จัดทำประวัติบุคคลพิการที่จะช่วยจัดหางานให้เป็นรายคน โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณวุฒิ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด สมรรถภาพทางร่างกายและสมรรถภาพในการทำงาน พร้อมทั้งหลักฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการสมัครงาน เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน รูปถ่าย ใบรับรองแพทย์ เป็นต้น

- ช่วยให้นายจ้างและผู้ร่วมงานมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลพิการ
 - ติดต่อประสานงานและร่วมมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลพิการดังนี้

- บุคลากรด้านฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลพิการ
- นักจัดหาและบรรจุนักบุคคลพิการและไม่พิการในเขตเดียวกัน
- บุคคลพิการและครอบครัว

- ช่วยประชาสัมพันธ์ความสามารถและผลงานของบุคคลพิการ
 - ระหว่างที่บุคคลพิการยังไม่ได้ทำงานประจำ นักจัดหางาน ต้องหางานชั่วคราวให้บุคคลพิการทำที่บ้านหรือที่ศูนย์พัฒนาอาชีพ

- เมื่อบุคคลพิการได้ทำงานประจำแล้ว นักจัดหางานจะต้องติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคคลพิการเป็นระยะ ๆ จนแน่ใจว่าผลการปฏิบัติงานเป็นที่พอใจของนายจ้าง

ค. การดำเนินงานจัดหาและบรรจุนัก

- 1) หางานให้ตรงหรือใกล้เคียงกับที่บุคคลพิการได้ฝึกอาชีพมาแล้ว
- 2) ระหว่างที่บุคคลพิการยังว่างงาน ควรฝึกทำงานที่บ้าน หรือในหน่วย

งานที่ยินดีรับบุคคลนิการเข้าฝึกหัดทำงาน เพื่อให้เกิดทักษะพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทุกเวลา

3) แนะนำและช่วยเหลือบุคคลนิการในเรื่องต่าง ๆ เช่น การศึกษาหาความรู้เรื่องอาชีพเพิ่มเติม วิธีเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน การทำงานชั่วคราว และการเข้าสังคม เป็นต้น

4) รีบแจ้งให้บุคคลนิการเตรียมตัวให้พร้อม เมื่อทราบว่า มีตำแหน่งงานว่าง

5) ช่วยตรวจหลักฐานต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการสมัครงาน ชักข้อมชิ้นตอน และวิธีการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ ส่วนการสมัครงานให้เป็นหน้าที่ของบุคคลนิการ เพื่อเขาจะได้ภูมิใจที่ช่วยเหลือตัวเองได้

6) คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือแนะนำในการเตรียมตัวเข้าทำงานของบุคคลนิการ

7) งานที่บุคคลนิการได้รับบรรจุเข้าทำงานต้องได้มาด้วยความสามารถของตัวเอง โดยพิจารณาจากความรู้ ความเหมาะสม ความถนัด และต้องเป็นงานที่ไม่เป็นอันตรายต่อบุคคลนิการ

8) แนะนำประชาสัมพันธ์ ลักษณะ และสภาพที่แท้จริง ตลอดจนความสามารถของบุคคลนิการ ให้นายจ้างหรือเพื่อนร่วมงานเข้าใจ พร้อมทั้งแจ้งให้นายจ้างทราบถึงความต้องการพิเศษบางอย่างที่ช่วยให้บุคคลนิการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9) ติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคคลนิการตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน โดยติดตามเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลนิการได้ปฏิบัติตามระเบียบและธรรมเนียมของหน่วยงานนั้น ๆ ตลอดจนการรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน และทำงานได้เป็นที่พอใจของนายจ้าง

10) นักจัดหาและบรรจุงานควรมีการประเมินผลการจัดหาและบรรจุงานบุคคลนิการที่ตนได้ดำเนินการมาอย่างเที่ยงตรง และรายงานต่อคณะทำงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการ เพื่อนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ไปแก้ไขปรับปรุง

ทำให้การดำเนินงานทุกชั้นตอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ง. ลู่ทางประกอบอาชีพของบุคคลนิการ

ลู่ทางประกอบอาชีพของบุคคลนิการมีอยู่ 4 วิธีคือ

- 1) สอบแข่งขันเข้าทำงาน ในสถานประกอบการทั่วไป เช่น สำนักงาน บริษัทห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม และหน่วยราชการ
- 2) ประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งเหมาะกับบุคคลนิการที่มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ตลอดจนมีเงินทุนและผู้สนับสนุนในการดำเนินกิจการนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทัศนกรรม และงานธุรกิจขนาดเล็ก เป็นต้น
- 3) ทำงานแบบสหกรณ์ หมายถึง การทำงานแบบร่วมมือกันในงานธุรกิจหรืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก ตามความสามารถของบุคคลนิการแต่ละคน ผู้ร่วมงานอาจเป็นบุคคลนิการประเภทเดียวกัน หรือหลายประเภท อาจมีคนปกติร่วมทำงานด้วย งานแบบสหกรณ์ในประเทศไทยได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมการพัฒนาชุมชน หน่วยงานปกครองท้องถิ่น มูลนิธิศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์ และองค์การสังคมสงเคราะห์ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531: 693)
- 4) ทำงานในโรงงานในอารักขา โรงงานในอารักขาเป็นสถานที่ให้บริการแก่บุคคลนิการทั้งสถานที่ประกอบการ ที่พักอาศัย และอาหาร จัดให้มีการฝึกอาชีพเพิ่มเติม การรักษาพยาบาล นันทนาการ และสวัสดิการต่าง ๆ โดยที่บุคคลนิการจ่ายเงินตอบแทนบริการในราคาต่ำ ในประเทศไทยมีโรงงานดังกล่าวแห่งแรกคือ "โรงงานปีคนนิการสากล" ซึ่งดำเนินงานโดยกรมประชาสงเคราะห์

7.2 ปัญหาของงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการและแนวทางแก้ไข

ปัญหาของงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการมีดังนี้

1. ปริมาณของคนนิการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้เพราะ

- 1) ในชุมชนที่อยู่ห่างไกล ขาดบริการทางการแพทย์

- 2) การขาดแคลนอาหาร
- 3) การสุขภาพยาลไม่ดีพอ
- 4) ภาวะสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันบีบคั้น
- 5) อันตรายและอุบัติเหตุที่เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การจรรยาบรรณการทำงาน การป้องกันประเทศชาติและผู้ก่อการร้าย

6) ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มีส่วนช่วยให้บุคคลมีการอายุยืน ทำให้ปริมาณบุคคลมีการมีแนวโน้มสูงขึ้น

2. บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพสำหรับบุคคลมีการ มีน้อยและไม่เพียงพอ (รายละเอียดในภาคผนวก : สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

3. ปัญหาจากเจตคติ ตามรายงานขององค์การระหว่างประเทศมีดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531: น.698)

1) เจตคติของชุมชน ประชาชนทั่วไปเข้าใจว่าบุคคลมีการไร้ความสามารถ ควรอยู่กับครอบครัวหรือสถานสงเคราะห์ ไม่เปิดโอกาสให้บุคคลมีการเข้าตลาดแรงงาน

2. เจตคติของนายจ้าง

ก. ไม่เคยทราบศักยภาพของคนงานพิการ ไม่เคยจ้างงานบุคคลมีการมาก่อน

ข. มีบุคคลไม่มีการจำนวนมากมาสมัครให้คัดเลือกเข้าทำงาน

ค. บริษัทห้างร้านใหญ่ มักมีระเบียบเคร่งครัดว่าผู้เข้าทำงานต้องมีสุขภาพแข็งแรง มีสมรรถภาพสูง บุคคลมีการมีคุณสมบัติไม่เทียบเท่าบุคคลปกติ

ง. กลัวว่าถ้ามีคนงานพิการจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงแต่ได้ผลผลิตน้อยและมีการขาดงานมาก

จ. กลัวว่าจะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยและมีการเรียกเงินทดแทนมาก

3) เจตคติของสหภาพแรงงาน

ก. กีดกันบุคคลนิการที่ไม่ใช่สมาชิกเพราะต้องการสงวนสิทธิ และโอกาสให้แก่สมาชิกที่ได้รับอันตรายหรือนิการ

ข. กลัวว่าสมาชิกปกติของตนจะถูกเลิกจ้างถ้าบุคคลนิการ ยอมรับค่าแรงงานต่ำกว่าปกติ

4) เจตคติของผู้ร่วมงาน

ก. ผู้ร่วมงานลึกลับใจที่จะรับบุคคลนิการเข้าร่วมกลุ่มทำงาน เพราะกลัวว่าคนงานนิการไม่สามารถทำงานส่วนที่รับผิดชอบได้ดี จะทำให้ผลผลิตของกลุ่มลดต่ำลง และได้ค่าตอบแทนแรงงานน้อยลง

ข. ผู้ร่วมงานต่อต้านการจ้างงานบุคคลนิการที่อาจก่อความ วุ่นวายต่อการปฏิบัติงานประจำวัน เช่น เคยมีประวัติเป็นโรคลมชักหรือโรคลมบ้าหมู

5) เจตคติของตัวบุคคลนิการเองและครอบครัว

ในชุมชนที่บุคคลนิการเคยได้รับการเอาใจใส่ทะนุถนอมจาก ครอบครัวหรือไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นการยากที่จะชี้แจงให้บุคคลนิการ และครอบครัวเข้าใจประโยชน์ของการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพโดยเฉพาะเรื่อง การประกอบอาชีพในตลาดแรงงาน

4. ปัญหาจากลักษณะอาคารสถานที่ทำงานและสิ่งแวดล้อม

การสร้างอาคารสำนักงานทั่วไป ไม่ได้คำนึงถึงบุคคลนิการไม่มีทาง ลาด ประตู ทางเดิน และห้องน้ำไม่กว้างขวาง ทำให้บุคคลนิการที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อน เคลื่อนไหวไม่สะดวก

นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมในเมืองใหญ่ ซึ่งแออัดไปด้วยผู้คน และ ยานพาหนะ การขนส่งมวลชนเบียดเสียดยัดเยียดเกินกว่าที่บุคคลนิการจะโดยสารไป ทำงานได้

5. สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงความต้องการสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค

สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคซึ่งเป็นที่นิยมเมื่อ 2-3 ปีก่อน ได้ลด ความนิยมลงในปัจจุบัน และเปลี่ยนแปลงไปนิยมสินค้าอย่างอื่น ทำให้การฝึกอาชีพไม่ ทันกับความเปลี่ยนแปลงของตลาด บุคคลนิการที่เคยฝึกประกอบอาชีพอย่างอื่นไว้ต้อง

หยุดชะงัก อาจถูกเลิกจ้างหรือเปลี่ยนงาน

6. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม

ปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ นิยมใช้เครื่องมือเครื่องจักร แทนแรงงานคนเพราะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ผลผลิตสูง และตัดปัญหาเรื่องคน ทำให้มีคนว่างงานเป็นจำนวนมากซึ่งบุคคลนิการก็รวมอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย

7. ความไม่เสมอภาคในการจ้างงาน

อัตราค่าจ้างงานประเภทเดียวกัน อาจไม่เท่ากัน เช่นช่างปูนหรือช่างทาสี ค่าแรงของช่างที่เป็นผู้หญิงหรือชายนิการจะได้รับค่าแรงน้อยกว่า ช่างชายที่ไม่นิการ

แนวทางแก้ไขปัญหาของงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการ

1. มีการประชาสัมพันธ์ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลนิการ โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย

- 1) นักประชาสัมพันธ์วิชาชีพ
- 2) บุคลากรงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ
- 3) บุคคลนิการทุกประเภท

การดำเนินงานควรมีการวางแผนระยะยาว ทำการประชาสัมพันธ์ให้องค์การของรัฐ เอกชน บริษัท โรงงาน สภาก่อการลูกจ้าง และบุคคลทั่วไปได้ทราบว่าบุคคลนิการมีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีสมรรถภาพในการทำงาน

2. ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการ

มีการสำรวจและทำทะเบียนบุคคลนิการทุกประเภทเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนช่วยเหลือบุคคลนิการในด้านต่าง ๆ ผลการศึกษา วิจัย และรายงาน ควรประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน เพื่อให้ทุกคนมีเจตคติในทางบวก มีความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลนิการอย่างถูกต้อง

3. เพิ่มบริการของงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ให้เพียงพอกับความ ต้องการของบุคคลนิการ เช่น

- 1) ตั้งศูนย์ฝึกอาชีพที่ใช้วิธีการและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- 2) เพิ่มโรงงานในอารักขาและโรงงานแบบสหกรณ์ โดยให้คนงาน

ปกติและมีความสามารถสูงมาร่วมทำงานด้วย

4. เปลี่ยนแปลงวิธีการผลิต การขาย และการตลาด

วิธีการผลิต การขาย และการตลาดในปัจจุบันมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทำให้เกิดความรวดเร็วและใช้แรงงานน้อยลง บุคคลนิการที่ผลิตสินค้าหัตถกรรมก็ต้องเปลี่ยนเป็นสินค้าอุตสาหกรรม หากบุคคลนิการจะผลิตสินค้าจำหน่ายเองต้องพิจารณาถึงความต้องการของตลาด มีปริมาณการผลิตและประสิทธิภาพสูง วิธีการขายและการตลาดต้องดำเนินงานแบบธุรกิจ

5. ให้ความรู้ และจัดฝึกอบรมบุคลากรและอาสาสมัคร โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว เพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย และเหตุการณ์ในปัจจุบัน
- 2) สำหรับบุคลากรที่บรรจุเข้าทำงานใหม่ จัดให้ได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการ
- 3) จัดให้มีการประชุมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลนิการ

6. มีกฎหมายสนับสนุนบุคคลนิการด้านการประกอบอาชีพ เช่น พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนนิการ เพื่อเป็นกำลังใจและจูงใจบุคคลนิการให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมบุคคลปกติ โดยรัฐ นายจ้าง และผู้ประกอบการให้โอกาสบุคคลนิการได้ทำงานที่เหมาะสม และจ้างบุคคลนิการเข้าทำงานตามความจำเป็น

7. ควรมีการปรับปรุงอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและบริการสาธารณะ เช่น ประตู ทางลาด ราวจับได้ ลีฟต์สาธารณะ รถประจำทาง เพื่อให้บุคคลนิการใช้งานได้

8. ควรบรรจุแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของบุคคลพิการใน
โครงการพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

ประเทศไทยที่บุคคลพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพมาอย่าง
ถูกต้อง จนสามารถช่วยตัวเองได้ จะบ่งชี้ได้ว่าประเทศนั้นมีภาวะเศรษฐกิจและ
สวัสดิการสังคมอยู่ในเกณฑ์ดี

น.ส. จุรีรัตน์ ผ่องแผ้ว ประธานคนที่สองของสภาคนพิการทุกประเภท
แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2529-2530) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทาง
อาชีพของบุคคลพิการดังนี้

"ถ้าเปิดโอกาสให้เขาได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้ความชำนาญ
ในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของร่างกาย หรือได้
รับการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถที่ผู้พิการมีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
ผู้พิการก็สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า โดย
เพียงแต่รัฐและเอกชนให้ความอนุเคราะห์ในเบื้องต้น ดังต่อไปนี้ คือ

1) จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการที่สามารถสนองตอบความ
ต้องการของคนพิการทุกประเภทที่จะเข้ารับการฝึก โดยหลักสูตรของการฝึกอาชีพ
ต้องมีประสิทธิภาพ และตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะมีผลให้ผู้สำเร็จ
การฝึกอาชีพมีคุณภาพใกล้เคียงกับมาตรฐานแรงงานทั่วไป

2) รัฐควรกำหนดมาตรการบางประการเพื่อส่งเสริมโอกาส
ในการประกอบอาชีพแก่ผู้พิการ และสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยผู้พิการหรือองค์กร
ของคนพิการ

3) ควรมีบทบัญญัติในกฎหมายคนพิการ เพื่อเป็นการรับรอง
สิทธิขั้นพื้นฐานของคนพิการ และยกเลิกข้อความเป็นข้อห้าม หรือข้อกีดกันในการรับ
ผู้พิการเข้าทำงาน โดยคำนึงถึงลักษณะความบกพร่องทางร่างกายมาเป็นข้อแตกแยก
แต่ไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถที่มีอยู่ของคนพิการ

ข้อเสนอทั้งสามประการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อบุคคล-
พิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนมีความรู้ ความสามารถ มีความพร้อมที่จะประกอบ
อาชีพได้แล้ว แต่ถ้ารัฐไม่มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนบ้าง สังคมไม่เปิด
โอกาสให้ผู้พิการได้ใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ การลงทุนในการ
ฟื้นฟูสมรรถภาพในทุกด้านที่ทำมาแล้วก็จะสูญเปล่า ดังนั้น มาตรการช่วยเหลือจากรัฐ
จึงเป็นสิ่งจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้"

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531: 700-701)